

Zuyderland: topzorg urologie verzekerd

De urologische zorg bij het Zuyderland Medisch Centrum in Sittard en Heerlen is in vertrouwde handen van tien ervaren specialisten. Ze behandelen alle aandoeningen van de urinewegen bij vrouwen en mannen: nierstenen, ontstekingen, kanker, incontinentie en vanzelfsprekend prostaatklasten bij mannen. De maatschap is medeoprichter van het Prostaatkanker Centrum Zuid waarin vijf ziekenhuizen de krachten hebben gebundeld op het gebied van prostaatkanker. 'Als officieel erkend expertisecentrum behoren we tot de Europese top.'

Door JOS CORTENRAAD | Fotografie BART TUMMERS

Nierkanker: niet altijd opereren

Behandeling van nierkanker is een van de vele specialismen van de afdeling urologie van het Zuyderland.

'Dat weet inderdaad niet iedereen', zegt Peter de Vries, sinds 2009 als uroloog werkzaam in het Zuyderland. 'Maar als urologen gaan we over het complete traject, van plasbuis tot en met de nieren. We behandelen aandoeningen van de urinewegen, de blaas en de nieren. Nierkanker staat net niet in de top vijf van de meest voorkomende kankers, maar we zien toch een stijging van het aantal patiënten met een niertumor.'

Nierkanker gold lang als ongeneeslijk. 'Dat is in de loop der jaren veranderd', vervolgt Peter de Vries, 'omdat de diagnose steeds eerder

gesteld wordt. Meestal per toeval. Een patiënt met buikklasten krijgt tegenwoordig veel eerder een scan en dan is een niertumor goed zichtbaar. We kunnen dan op tijd ingrijpen met bijvoorbeeld een operatie. Door deze behandeling in vroegtijdig stadium uit te voeren, kunnen uitzaaiingen worden voorkomen.'

GEEN RISICO'S

Een nier wordt niet altijd weggehaald. 'Zeker niet', legt Filip Delaere uit, ook uroloog. 'Er zijn veel opties. Allereerst beoordelen we aan de hand van beeldvorming de kenmerken en grootte. Is de tumor nog kleiner dan vier centimeter, dan is afwachten een reële optie. Zeker bij oudere patiënten is het vaak niet nodig om te opereren. Uiteraard controleren we regelmatig de tumor en grijpen we in indien nodig. We nemen geen risico's, uiteraard niet. Je moet ook niet te makkelijk denken over het verwijderen van een nier. Je hebt er weliswaar twee, maar wat als de andere niet honderd procent functioneert? Bovendien kan een operatie soms belastend zijn met een risico op complicaties.'

DA VINCI

Mocht een operatie dan toch nodig zijn, dan wordt die uitgevoerd door Filip Delaere of diens collega Peter de Vries. 'We doen ongeveer zeventig nieroperaties per jaar', zegt de laatste. 'Waar mogelijk snijden we alleen de tumor weg zodat de nier daarna nog

functioneert. Tot een jaar of zeven geleden toch een fikse operatie waarbij we de buik moesten openmaken. Nu werken we met de Da Vinci-operatie-robot. Een geweldige vooruitgang. Allereerst voor de patiënt. Er zijn slechts een aantal kleine sneetjes nodig voor de instrumenten. De chirurg bedient al zittend de robot met joysticks en ziet precies wat hij doet in 3D-beelden. Je kunt echt heel nauwkeurig snijden, niet te veel en niet te weinig weefsel. De kans om een bloedvat te raken is kleiner, het herstel verloopt sneller, er zijn minder complicaties. En ja, voor de chirurg is het minder vermoeiend. Hierdoor blijven we de hele operatiedag scherp.'

OPLEIDEN

Filip knikt. 'De robot is echt een revolutie. We gebruiken die steeds meer, ook voor de meer ingewikkelde prostaatoperaties. Natuurlijk vergt werken met de robot veel oefening, het is een specialisatie. Inmiddels is het onderdeel van de interne opleiding hier. Gemiddeld werken bij ons acht arts-assistenten die uroloog worden. Opleiden is een van onze kernactiviteiten en onze passie. Uiteindelijk willen we dat zij ook met de robot overweg kunnen.'

Prostaatkanker: expertise dicht bij huis

In het Prostaatkanker Centrum Zuid werken de specialisten urologie van vijf ziekenhuizen samen: Elkerliek Helmond, VieCuri Medisch Centrum Venlo, Laurentius Ziekenhuis Roermond, Maastricht UMC+ en Zuyderland Medisch Centrum.

Vrij snel na de oprichting kreeg het centrum de felbegeerde status van expertisecentrum van de Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen (STZ). 'Dat krijg je niet zomaar', zegt Ronald Bos, uroloog bij het Zuyderland. 'Je moet aan veel eisen voldoen zoals een minimaal aantal operaties per jaar en aantoonbaar hoge kwaliteit leveren. Daarnaast leiden we mensen op en doen we wetenschappelijk onderzoek. 'We worden voortdurend streng gecontroleerd en met onze resultaten kunnen we ons meten met de Europese top.' Uroloog Max Bruins vult aan: 'In ons centrum is het percentage patiënten dat schone snijvlakken na de operatie heeft zeer hoog. Dat is de missie van het centrum. Door de samenwerking en het zeer regelmatige overleg met de specialisten van de andere vier ziekenhuizen delen we kennis en leren van elkaar.'

Ronald Bos en Max Bruins.

EXPERTISE MET PERSOONLIJKE AANDACHT

Het Prostaatkanker Centrum Limburg bundelt de krachten van zo'n dertig urologen, de middelen en faciliteiten waardoor de goede zorg bereikbaar en betaalbaar blijft. 'Uniek aan het Prostaatkanker Centrum Zuid is dat de patiënt wordt geopereerd in het Zuyderland-ziekenhuis door een vaste groep expertoperateurs die week in week uit deze operatie uitvoeren, terwijl de patiënt in het voor- en natraject zijn eigen uroloog houdt', zegt uroloog Ronald Bos. De prostaatoperaties worden verricht in het Zuyderland-ziekenhuis door de urologen Marc de Jong, Ronald Bos en Max Bruins. 'Een prostaat verwijderen is niet een kwestie van zomaar weghalen. We willen zoveel mogelijk weefsel sparen. Vergelijk het met een sinaasappel. Het vruchtvlees verwijderen we altijd, maar de schil niet als het niet hoeft. Want in de schil zitten alle zenuwen die nodig zijn voor het krijgen van een erectie. Waar mogelijk streven we naar maximaal behoud van functies', aldus Max Bruins.

SNELLER HERSTEL

Elke complexe prostaatoperatie gebeurt met de nieuwste generatie Da Vinci Xi-robot. 'Uiteraard na een uitgebreid onderzoek,'

zegt Ronald Bos. 'Tegenwoordig werken we met een MRI-scan, informatie uit een aantal biopten en veelal ook een speciale PSMA-PET-CT-scan. We weten dan exact met welke kankersoort we te maken hebben en waar de tumor zit. Met de robot kan de chirurg heel nauwkeurig snijden. Een aantal kleine sneetjes in plaats van een grote buikoperatie. De patiënt herstelt sneller, heeft minder pijnklachten. En de uiteindelijke resultaten zijn meer dan uitstekend.'

TIJDIGE OPSPORING PROSTAATKANKER

Prostaatkanker komt steeds vaker voor. 'Niet verwonderlijk', zegt Max Bruins. 'Mannen worden ouder waardoor de kans op prostaatkanker gewoon groter wordt.' Betekent dat evenredig meer operaties? 'Dat hoeft niet. In sommige gevallen is het juist beter niet te opereren maar om bijvoorbeeld te bestralen. Ook zetten we in op tijdige opsporing van prostaatkanker. Een simpele bloedtest kan aanleiding zijn voor verder onderzoek. Soms groeit een tumor niet of nauwelijks en is behandeling niet meteen noodzakelijk. We gaan steeds meer toe naar maatwerk waarbij we uitgebreid overleggen met de patiënt. Shared decision making is bij ons gewoon.'

Peter de Vries en Filip Delaere.

Alle informatie over urologische klachten en aandoeningen is te vinden op de website <https://www.zuyderland.nl/specialismen/urologie>. Alle informatie over prostaatkanker op <https://prostaatkankercentrumzuid.nl>. Hier is ook een film te zien van een operatie met de Da Vinci Xi-robot.